

Lausunto Hollolan kunnalle koskien Hollolan kunnan hallintosäännön yhteistoimintaelimiä, ympäristöterveyslautakunta ja työllisyyslautakunta
khall 27.05.2024 § 134
491/00.04.01/2024

Päätös	Ehdotukset hyväksyttiin.
Esittelijä	kaupunginjohtaja Parkkonen, Jari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää lausuntonaan todeta, ettei sillä ole erityistä huomautettavaa Hollolan kunnan hallintosääntöluonnoksesta ympäristöterveydenhuollon ja työllisyyspalveluiden osalta. Kaupunginhallitus kiinnittää huomiota kuitenkin seuraaviin seikkoihin ympäristöterveydenhuollon osalta, joita se perustelee valmisteluosassa olevalla kuvauksella. 1. Selkeät vastuut ja yhteistyömekanismit Hallintosäännöllä varmistetaan selkeät vastuut ja valtuudet ympäristöterveydenhuollon viranomaisille (lautakunta ja viranhaltijat) sekä määritellään yhteistyömekanismit eri viranomaisten, kuten terveys-, rakennusvalvonta- ja ympäristöviranomaisten, välillä. 2. Valvonta, luvitus ja kriisinhallinta Hallintosäännössä määritellään valvonnan arkikäytännöt sujuviksi, tarkastustiheys valvontaohjelmissa riskien mukaisesti ja viranomaispalvelun laatukriteerit tarkoituksenmukaisiksi sekä huolehditaan tarkastajien pätevyydestä. Varmistetaan hallinnollisesti, että valvonnassa voidaan hyödyntää digitaalisia työkaluja, tekoälyä ja korostetaan ennakoivan viestinnän merkitystä asiakaspalveluna ja valvonnan tavoitteiden edistäjänä. Hallintosäännössä on hyvä huomioida valmiussuunnitelmat terveydelle vaarallisten kriisien varalle. 3. Tasapuolisuus ja resurssit Hallintosäännöllä varmistetaan, että ympäristöterveydenhuollon palvelut ovat tarkoituksenmukaisesti ja tasapuolisesti saatavilla toiminta-alueen kunnille. Hallintosäännössä määritellään viranomaispalvelun rahoituksen periaatteet ja talouden seuranta sekä poikkeamien raportointi ja kommunikointi toiminta-alueen kunnille. Muilta osin hallintosäännön yksityiskohdissa tulee priorisoida lupa- ja valvontatehtävien edellyttämää ja valvontatyölle luonteenomaista nopean puuttumisen mahdollisuutta.
Toimivalta	Heinolan kaupungin hallintosääntö 5 luku 22 §

Valmistelija	teknisen toimen johtaja Keijo Houhala, puh. 0500 918 597 etunimi.sukunimi@heinola.fi, hallinto- ja kehitysjohtaja Hanna-Hurmola Remmi, puh. 044 780 1420, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Hollolan kunta järjestää yhdeksän kunnan ympäristöterveydenhuollon ja 1.1.2025 alkaen myös työllisyydenhoidon palvelut vastuukuntana. Alueen kunnilta pyydetään lausunto ympäristöterveydenhuollon lautakuntaa ja työllisyyslautakuntaa koskevista hallintosääntökirjauksista tai niiden muutoksista. Lausunto pyydetään toimittamaan 30.5.2024 mennessä. Hollolan kunnan uudistettu hallintosääntö on menossa Hollolan kunnan kunnanhallituksen hyväksyttäväksi 3.6.2024 ja valtuuston hyväksyttäväksi 10.6.2024.

Heinolan kaupungin ympäristöterveydenhuoltoa koskevat näkökulmat

Hallintosäännön tulee olla ympäristöterveydenhuollon osalta yhdenmukainen kansallisen lainsäädännön, kuten terveydensuojelulain, elintarvikelain ja kemikaalilain, sekä EU-säädösten kanssa. Samalla on hyvä, että hallintosääntöä tarkastellaan muuttuneiden olosuhteiden, lainsäädännön ja asiakastarpeiden näkökulmista.

Näkökulmia, joita on hyvä huomioida ympäristöterveydenhuoltoa koskevan hallintosäännön laatimisessa.

- Kun laaditaan ympäristöterveydenhuoltoa koskevaa hallintosääntöä, kannattaa varmistaa toiminnan, palvelujen ja hallinnon tehokkuus, selkeys ja lainmukaisuus. Valvonnan ja luvituksen tulee olla asiakaslähtöistä ja mahdollisimman viivytyksetöntä sekä luoda oikeusvarmuutta ja arvoa asiakkaille.
- Selkeät vastuut ja valtuudet tulee määritellä eri viranomaisille. Viranomaisten toimivaltarajat, päätösten heijastusvaikutusten ymmärrys ja vastuiden selkeä jakaminen edistävät kustannustehokkaita ja laadukkaita viranomaispalveluja.
 - o On tärkeää huomata ja määritellä, miten eri viranomaiset, kuten terveystoimi, rakennusvalvonta- ja ympäristöviranomaiset, tekevät yhteistyötä.
 - o Tehokas tiedonvaihto ja ennakkoisa yhteistyö, erityisesti ympäristönsuojelun, rakennusvalvonnan ja kaavoituksen kanssa, on välttämätöntä tavoitteiden saavuttamiseksi.
 - o Yhteistyö edistää kustannustehokasta ja laadukasta lupaa ja valvontapalvelua.

Valvontakäytännöt, tarkastusten tiheys ja kriteerit on selkeästi määriteltävä, samoin kuin tarkastajien pätevyys. Digitaalisten työkalujen hyödyntäminen valvonnassa ja ennakkoisan viestinnän merkityksen korostaminen on tärkeää. Riittävän yksityiskohtaiset

menettelytavat ja toimintaprosessikuvaukset vaarallisten tilanteiden käsittelemiseksi ovat välttämättömiä toimintakyvyn turvaamiseksi, ja hallintosäännössä on hyvä huomioida ja vastuuttaa viranomaisia sekä toimijoita eri tilanteissa toimimiseen.

- Valmiussuunnitelmat terveydelle vaarallisten kriisien varalle sekä harjoitukset ja koulutukset kriisitilanteiden varalta ovat ensiarvoisen tärkeitä nähdä myös hallintosäännön toimivaltakysymyksissä (huom. poikkeusolot).

Kansalaisten ja elinkeinoharjoittajien oikeudet ja velvollisuudet on määriteltävä selkeästi, ja tasapaino asiakkaiden tai kuntalaisten oikeuksien ja velvollisuuksien kanssa on hyvä tukea elinvoimaisuutta ja samalla mahdollistaa innovaatioita.

- Ympäristöterveydenhuollon yksikön toimiessa vastuukuntaperiaatteella hallintosäännössä tulee painottaa selkeästi määriteltäviä yhteistyösopimuksia vastuukunnan ja muiden kuntien välillä.
 - Palvelujen tulee olla tarkoituksenmukaisesti ja tasapuolisesti saatavilla kaikille toiminta-alueen kunnille.
 - Kuntien edustus ja osallistuminen viranomaisten päätöksentekoon tulee varmistaa.
 - Rahoituksen periaatteet ja talouden seuranta tulee määritellä riittävän tarkasti.
 - Talousarvioneuvonpidot tulee käydä vuosittain kuntien kanssa riittävien resurssien varmistamiseksi ja talouspoikkemien hallitsemiseksi, jotta palvelut voidaan tuottaa tehokkaasti ja laadukkaasti sekä riskejä ennalta estävästi.
- Muutosten ja poikkeustilanteiden yhteydessä korostuu hallintosäännön heijastusvaikutukset muillekin viranomaisille, jotka käsittelevät samoja asioita tai tilanteita.
 - Arvioinnit hallintosäännön toimivuudesta ja ajantasaisuudesta sekä päivitysprosessit muuttuvien tarpeiden ja lainsäädännön mukaisesti ovat myös tärkeitä.
- Ympäristöterveydenhuollon tilannekuvan raportointi ja vaikutusten seuranta on olleellista tietoa kunnille.
 - Valvontakäytännöt ja raportointi on sovittava selkeästi koko toiminta-alueella. Tehokkaat tiedonkulun kanavat ja yhteistyöryhmät sekä yhteiset koulutustilaisuudet ovat tärkeitä.
 - Yhteiset riskienhallinta- ja valmiussuunnitelmat sekä säännölliset arvioinnit yhteistyön toimivuuden ja palvelujen laadun parantamiseksi tulee ottaa huomioon.

Ympäristöterveydenhuollon toimivalta on koettu nykymuotoisena toimivaksi, kun asiakaslähtöisyyttä, yhteistyötä ja talouden raportointia saadaan kohennettua. Näiden em. periaatteiden pohjalta

laadittu hallintosääntö varmistaa ympäristöterveydenhuollon toiminnan sujuvuuden ja tehokkuuden koko toiminta-alueella.

Työllisyysalue

Työllisyysalueen osalta hallintosäännön toimivalta työllisyyslautakunnan ja työllisyysaluejohtajan osalta on selkeästi määriteltä. Myös otto-oikeuden rajoitukset on huomioitu.

Esityslistan liitteenä Hollolan kunnan lausuntopyyntö 6.5.2024 sekä Hollolan kunnan hallintosääntöluonnos liitteineen.

Tiedoksianto

virallinen ote	Hollolan kunta muut seudullisen ympäristöterveydenhuollon ja työllisyysalueen kunnat
sähköposti	lupa- ja valvontalautakunta